

1821 - 2021

200 χρόνια από την επανάσταση του 1821

Επιμέλεια Παρουσίασης
Παπαθανασίου Χρυσούλα ΠΕ02

1821 - 2021

200 χρόνια από την επανάσταση του 1821

25 Μαρτίου!

Διπλή γιορτή, διπλή χαρά!

Μέρα χαράς, ζωής, απολυτρώσεως και αισιοδοξίας για κάθε Χριστιανό.

Είναι η μεγάλη γιορτή της Χριστιανοσύνης.

Την ημέρα αυτή ο Άγγελος Κυρίου υπόσχεται στην ανθρωπότητα τη σωτηρία.

Αναγγέλλει τον ερχομό του Θεανθρώπου, του Σωτήρα του κόσμου.

Αλλά και μέρα μνήμη και τιμής για τους αγωνιστές που κήρυξαν την Ελληνική Επανάσταση του 1821!

Για όλους τους Έλληνες που πολέμησαν στα πεδία των μαχών και θυσιάστηκαν σφαγιάσθηκαν ή βασανίστηκαν σε όλο το διάστημα του πολύχρονου πολέμου!

Θύματα βέβαια υπήρξαν καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας από την ημέρα κατά την οποία έπεσε η "Πόλις" το 1453, μέχρι το 1821.

Η άλωση της Πόλης στάθηκε τραυματικό γεγονός για τον ελληνισμό.

Η άλωση της Πόλης από τον λαϊκό ζωγράφο Θεόφιλο

Για να ξεκινήσει η επανάσταση, υπήρξαν τρεις βασικές προϋποθέσεις:

Η πρώτη μέγιστη προϋπόθεση για την επιτυχία της επανάστασης, στάθηκε ο **διαφωτισμός**, η ιδεολογική προπαρασκευή του Γένους.

«Τα πρώτα χρόνια έπειτα από την απελευθέρωση του τόπου από τον τουρκικό ζυγό» - γράφει ο Δ. Φωτιάδης – «στα καφενεία και στα σπίτια, στις πολιτείες και στα χωριά, έβλεπες κρεμασμένη μια χαλκογραφία που παρίστανε την Ελλάδα κουρελιασμένη, γονατισμένη κι αλυσοδεμένη. Δυο άνδρες γύρευαν να τη σηκώσουν σπάζοντας τα δεσμά της. Ο ένας ήταν ο Κοραΐς κι άλλος ήταν ο Ρήγας».

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς υπήρξε μια απ' τις πιο ολοκληρωμένες πνευματικές προσωπικότητες του νεοελληνικού κόσμου.

Αφιέρωσε τον εαυτό του στο διαφωτισμό των σκλαβωμένων Ελλήνων.

Πίστευε πως το ελληνικό έθνος, για να σπάσει τις αλυσίδες της σκλαβιάς, έπρεπε να βγει από τα σκοτάδια της αμάθειας και της δεισιδαιμονίας.

Με το έργο του ξαναθύμισε στο σκλαβωμένο έθνος την καταγωγή και τις ρίζες του.

Ὁ Ἀλέξανδρος Καραμάνλις εἶναι ἡ πατριωτικὴ ἀγροτικὴ καὶ ἀ-
ληθοῦς ἀρετικὴ, ἡ προσηγορικὴ καὶ ἀκαδημαϊκὴ καὶ
ανατολιζουμένη εἰς ἄλλας καὶ εἰς αὐτὴν ἀναφορᾷ αὐτὸς ἴδιος,
εἰς αὐτὴν αὐτὸς αὐτὸς. Ἐκείνη ἡ Καραμάνλις (Καραμάνλις, ἀ-
βελήτης, ἀνατολικὸς Τσαρὶσμός).

Ο **Ρήγας Φεραίος** είχε το νου και την ψυχή που ξεσήκωνε τη θύελλα της ελευθερίας.

Συνάρπαζε τις καρδιές και τις ανέμιζε πάνω από τη χαμοζωή. Τις ισοζύγιαζε με το θάνατο. Γι' αυτό κι η συμβολή του υπήρξε αποφασιστική στο να ελευθερωθεί η Ελλάδα.

Η Χάρτα, ο Θούριος, κι όλα τ' άλλα γραφτά του, ξεσήκωσαν και συγκίνησαν τους σκλαβωμένους Έλληνες.

« Ο Ρήγας, εστάθη **ο μέγας ευεργέτης** της φυλής μας », έλεγε ο Κολοκοτρώνης.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

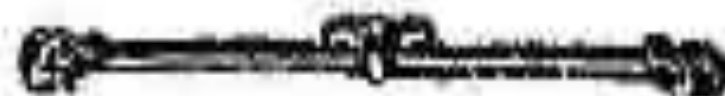
ΤΣΟΤΗΣ

ΘΟΥΡΙΟΣ.

Ἦτοι Ὁρμητικὸς Πατριτικὸς Ὑμνος πρῶτος εἰς τὴν ἔχου

ΜΙΑ ΠΡΟΣΤΑΓΗ ΜΕΓΑΛΗ.

Ὡς ποτε πολυήμερὰ τὰ ζῆμαρ εὐὰ σιωπῆ,
Μονάχοι σὲ λιοπύριον, σπῆς ρέχαις σὺ βυτιά,
Σπαλθὴν τὰ ἐσπιθῆμαρ, τὰ βλέπωμεν κλαυθιά,
Νὰ φύγοιμ' ἀπ' τὴν Κόσμου, γὰρ τίω παρὸ θαλασσιά.

Αποφασιστικό ρόλο στην προετοιμασία για την αποτελεσματική εξέγερση του ελληνικού Έθνους έπαιξε και η δράση της "**Φιλικής Εταιρίας**".

Ιδρυτές της ήταν ο **Σκουφάς**, ο **Ξάνθος** και ο **Τσακάλωφ**, μέχρι τότε τρεις άσημοι Έλληνες που δεν διέθεταν ιδιαίτερο κύρος και οικονομικά μέσα.

Η Φιλική Εταιρία, με την αυστηρή συνωμοτική της οργάνωση εξαπλώνεται ραγδαία το 1819 και 1820.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΙΚΩΝ

Ορριζόμεθα ως τίμιοι άνθρωποι, ως άνθρωποι οι οποίοι δεν κινούμεθα από κανένα άλλο αίσθημα, ειμή από το προς την ελευθερίαν της ταλαιπώρου Πατρίδοςμας, **ίνα συντρέξωμεν με το νουν, με την καρδίαν και με το σώμα μας εις την ελευθερίαν της, μη προούμενοι μήτε πυρ, μήτε σίδηρον, μητ' οποιονδήποτε βάσανον ως από μέρους ουτινοσδήποτε, ος τις ήθελε τολμήσει να μας αποκόψει από την ιερότητα του σιοπού μας.** Ορριζόμεθα δε προ πάντων, ότι μεταξύ ημών και των τυράννων της Πατρίδος μας **το πυρ και ο σίδηρος είναι τα μόνα μέσα της διαλλαγής και τίποτ' άλλο.**

Εκ του εναντίον δε και ήθελεν αναιρέσωμεν την ιερότητα των χρεών μας, κινούμενοι από αισχροειρδειαν τινά, ή δειλίαν ή άλλην οποιανδήποτε αιτίαν, **το όνομά μας να παραδίδεται εις το αιώνιον ανάθεμα και εις την κατάραν των Ομογενών μας' το αίμα να χυθεί ως χύνεται αυτήν την στιγμήν ο οίνος τούτος, το δε σώμα μας, μη αξιούμενον ταφής, να γίνει βορά των θηρίων και των ορνέων. Αμήν.**

Δεύτερη βασική προϋπόθεση στον αγώνα για τη λευτεριά ήταν η στρατιωτική αλκή και πείρα, τις οποίες οι υπόδουλοι Έλληνες απέκτησαν στα χρόνια της σκλαβιάς.

Αυτό έγινε με τους **κλέφτες και τους αρματωλούς**, που δημιούργησαν χωρίς να το ξέρουν τις πιο διαλεχτές στρατιωτικές δυνάμεις του έθνους.

Όταν ο τούρκικος κατατρεγμός ή η αδικία των κοτζαμπάσηδων γίνονταν αβάσταχτα, δεν απόμενε τίποτ' άλλο στον κατατρεγμένο χωριάτη, παρά ν' αρπάξει ένα παλιοντούφεκο και να βγει κλέφτης στα βουνά.

«Μαγιά της λευτεριάς», ονομάζει τους κλέφτες ο Μακρυγιάννης.

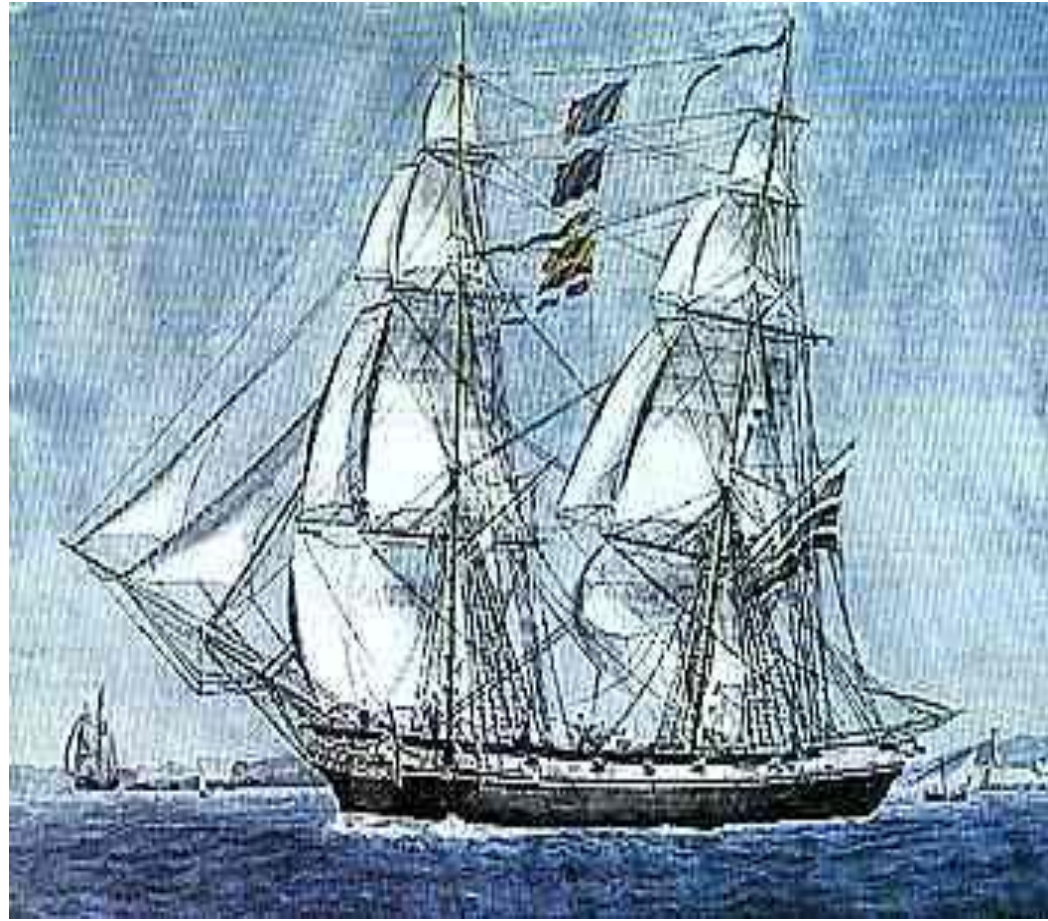

Η τρίτη τέλος προϋπόθεση για την επιτυχία της επανάστασης ήταν ο αξιόλογος εμπορικός **στόλος** εκείνης της εποχής!

Με την κήρυξη της επανάστασης μετατράπηκε σε μια **δύναμη πολεμική** και χάρη στην ικανότητα των θαλασσινών μας.

Μπόρεσε όχι μόνο να αναμετρηθεί με την τουρκική αρμάδα, αλλά και κατόρθωσε πολλές φορές να τη νικήσει, θαλασσοκρατώντας το Αιγαίο.

Και ήρθε η ώρα. Η ώρα της κήρυξης της Επανάστασης.

Το ξεκίνημα έγινε όταν ο **Αλέξανδρος Υψηλάντης**, ο αρχηγός της Φιλικής Εταιρίας πέρασε τον ποταμό Προύθο και κυκλοφόρησε την περίφημη προκήρυξη στις 24 Φεβρουαρίου 1821.

«Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος, η ώρα ήλθεν, ω
άνδρες Έλληνες»

Η επανάσταση στις Παραδουνάβιες ηγεμονίες είχε ξεκινήσει!

Η αποτυχία της ωστόσο δεν πτόησε τους Έλληνες, οι οποίοι τον Μάρτιο του 1821 ξεκίνησαν την επανάσταση στην **Πελοπόννησο** σημειώνοντας τις πρώτες τους επιτυχίες με επιθέσεις εναντίον των Τούρκων στα Καλάβρυτα και στη Βοστίτσα (Αίγιο), στην Καλαμάτα, στην Πάτρα, όπου και ψήφισαν επαναστατική επιτροπή.

Γεγονός-σταθμός **η άλωση της Τριπολιτσάς** με επικεφαλής τον Κολοκοτρώνη, το Σεπτέμβρη του 1821 και **η καταστροφή της στρατιάς του Δράμαλη στα Δερβενάκια** τον Ιούλιο του 1822.

Ταυτόχρονα σχεδόν επαναστάτησε η ανατολική Στερεά.

Από τις πρώτες αξιομνημόνευτες μάχες υπήρξαν η μάχη της Αλαμάνας όπου βρήκε φρικτό θάνατο ο Αθανάσιος Διάκος και η μάχη στο χάνι της Γραβιάς, στην οποία διακρίθηκε ο Οδυσσέας Ανδρούτσος.

Στο αγώνα συμμετείχε και η Ήπειρος, η Θεσσαλία και η Μακεδονία.

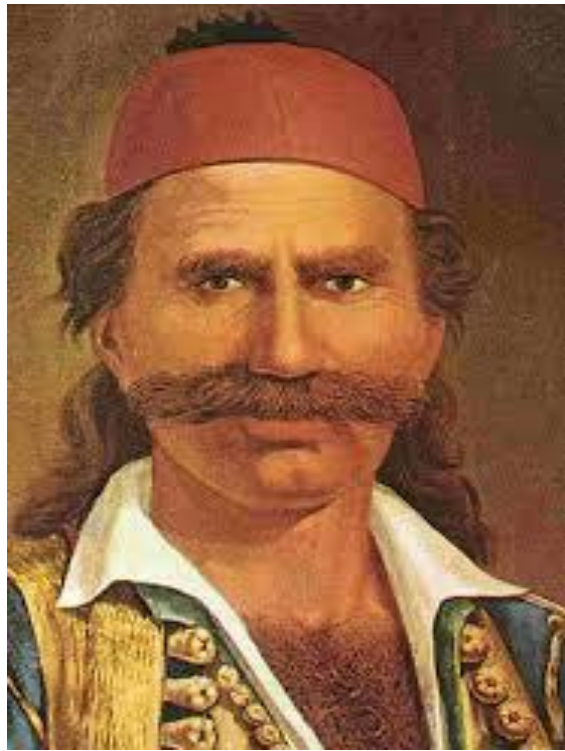
▲ Πύρρα της **Αλαμάννας** και θάνατος του Διόσκου. Υδατογραφία σε χαρτί. Η Ζωγράφος - Γ.Μακρυγιάννης

▶ Α. Διάκος. Λάδι σε χαρτόνι. Θεόφιλος

"Μάχη της Γραβιάς. Το Χάνι". Αντίγραφο από πίνακα του Δ. Ζωγράφου. (Π.Μ.)

Η επανάσταση από την Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα μεταδόθηκε σύντομα στα **νησιά του Αιγαίου**.

Τα ελληνικά καράβια, παρόλο που ήταν λιγότερα σε αριθμό και μικρότερα σε χωρητικότητα, κυριαρχούσαν στο Αιγαίο, καθώς ήταν ταχύτερα και διέθεταν πληρώματα με μεγάλη ναυτική εμπειρία.

Πρώτα επαναστάτησαν οι κοντινές **Σπέτσες** με τη **Μπουμπουλίνα**, τον Απρίλιο του 1821 και ακολούθησε η **Ύδρα**, με πρωτοστάτη τον πλοίαρχο **Αντώνιο Οικονόμου**.

Στη συνέχεια ξεσηκώθηκαν **τα Ψαρά, η Σάμος, η Κάσος και όλα τα Δωδεκάνησα**.

Σημαντική δράση στη θάλασσα ανέπτυξαν, ανάμεσα σε άλλους, οι Ψαριανοί **Δημήτριος Παπανικολής και Κωνσταντίνος Κανάρης** καθώς και ο **Ανδρέας Μιαούλης** από την Ύδρα.

Ύδρα, 19 Απριλίου 1821

«Εντιμότατοι κύριοι καπεταναίοι του ελληνικού στόλου, ο ξεσηκωμός του ελληνικού έθνους κατά των τυράννων του και η αποστολή του στόλου μας γίνεται με αποκλειστικό σκοπό να πλήξουμε τον κοινό εχθρό, ώσπου να αποκτήσουμε τα δίκαια και την ελευθερία μας. Όλες οι έννοιες μας πρέπει να είναι προσηλωμένες σ' αυτόν τον σκοπό, του οποίου την υλοποίηση επιθυμούμε και βέβαια θα επιτύχουμε εάν οδηγηθούμε με φρονήματα άξια ελευθέρων ανδρών».

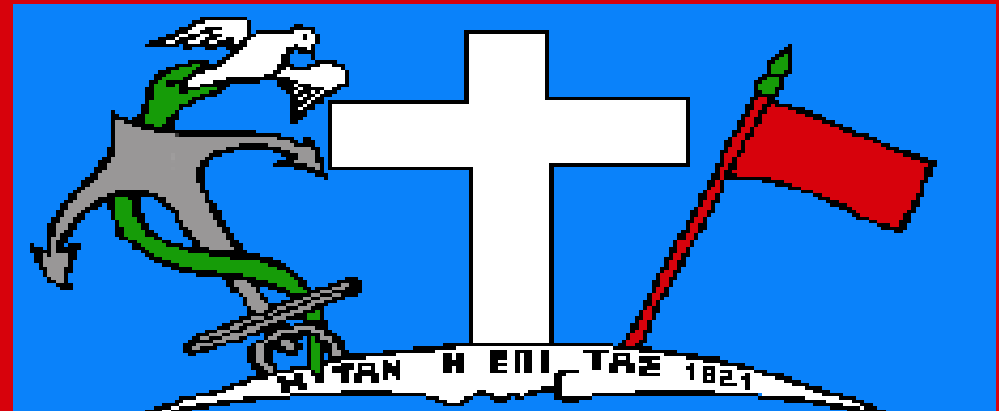
Προκήρυξη των τριών ναυτικών νησιών Ύδρας, Σπετσών και Ψαρών

«Ευσεβείς απόγονοι ανδρειοτάτων προγόνων, κάτοικοι των νήσων και της ξηράς, όσοι μένετε ακόμη εις τον τουρκικόνζυγόν, σηκωθήτε, πιάσετε τα όπλα διά την κοινήνελευθερίαν. όσοι έχετε καράβια μικρά και μεγάλα αρματώσετέ τα και ενωθήτε με τον ελληνικόνστόλον... μη δειλιάσετε απόγονοι του Μιλτιάδου και Θεμιστοκλέους, μη φανήτε ανάξιοι της ελευθερίας σας. Ο πόλεμος γίνεται διά την πίστιν και την πατρίδα».

Επанаστατική δραστηριότητα εκδηλώθηκε και στην Κρήτη και ιδιαίτερα στα Σφακιά.

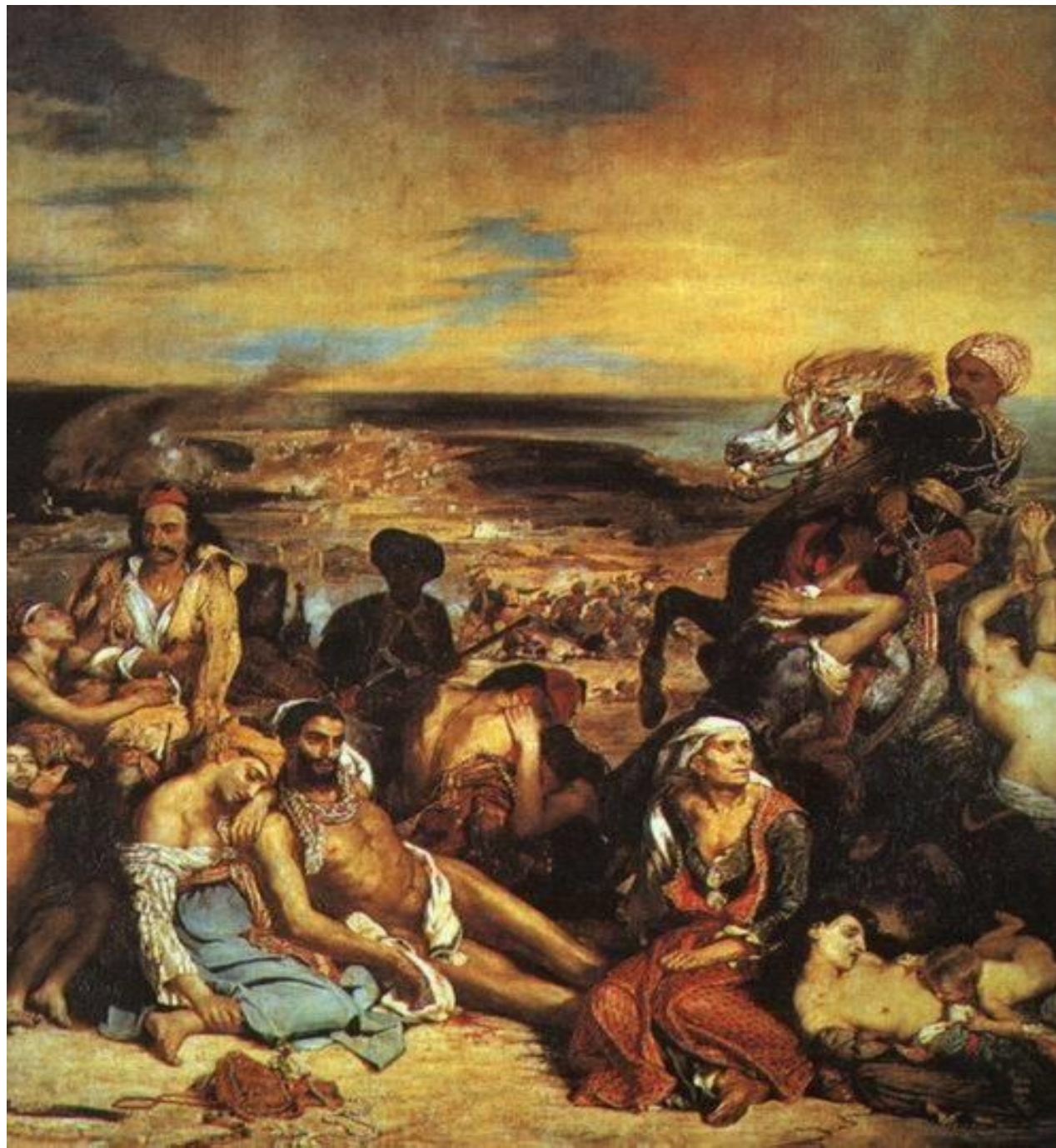

Αντιδρώντας οι Τούρκοι, προχώρησαν σε **αντίποινα** σε βάρος του ελληνικού πληθυσμού που κατοικούσε στα παράλια της Μικράς Ασίας αλλά και στα νησιά.

Τον Απρίλιο του 1822 η **Χίος** καταστράφηκε ολοκληρωτικά από τους Τούρκους και οι περισσότεροι από τους κατοίκους της σφαγιάσθηκαν.

Ήταν ένα γεγονός που συγκλόνησε τους χριστιανικούς λαούς της Ευρώπης.

Σε απάντηση ο **Κανάρης** και οι άνδρες του **ανατίναξαν λίγο αργότερα την τουρκική ναυαρχίδα.**

Οι σφαγές της Χίου. Αντίγραφο του Pierre Andrieu (1821-1892), από πίνακα του Delacroix. (Π.Μ.)

Πώς περιγράφουν οι Ευρωπαίοι την καταστροφή της Χίου

Βίκτωρ Ουγκό.

(α) Τούρκοι διαβήκαν .... Χαλασμός!

Θάνατος πέρα ως πέρα!

Η Χίος, τ' όμορφο νησί,

Μαύρη απομένει ξέρα ....

Τ' αρχοντονήσι ...

Ερημιά παντού! ...

Ολλανδός πρόξενος στη Χίο.

(β) «... Δε βλέπεις τίποτα άλλο από φωτιά, καταστροφή και βάρκες φορτωμένες λάφυρα, σκλάβους, παιδιά, βόδια, κασίκες, μουλάρια. Το θέαμα προκαλεί οίκτο και μελαγχολία...»

Πώς περιγράφουν οι Ευρωπαίοι την καταστροφή της Χίου

Από το χρονικό του Γάλλου πλοιάρχου Ζιουρνάν.

(γ) «Το θέαμα που αντίκρισα δε θα σβήσει ποτέ από τη μνήμη μου. Βρίσκεται ακόμα μπροστά στα μάτια μου με όλη τη φρίκη του...».

Άγγλος ιερέας

(δ) «... Αν δεν τα έβλεπα με τα μάτια μου, δεν θα πίστευα ποτέ πως η καταστροφή ήταν ολοκληρωτική ... Από έναν πληθυσμό 130.000 Ελλήνων απέμειναν ίσως 800 ως 1000 άτομα σκορπισμένα εδώ κι εκεί στην ύπαιθρο...».

Οι αποτυχίες των Τούρκων ανάγκασαν τον Σουλτάνο να ζητήσει τη συνδρομή του πασά της Αιγύπτου **Μεχμέτ Αλή**, ο οποίος διέθετε ένοπλες δυνάμεις εκπαιδευμένες από Ευρωπαίους αξιωματικούς.

Τα επόμενα χρόνια οι συγκρούσεις στη θάλασσα εντάθηκαν.

Τους μήνες Μάιο και Ιούνιο του 1824 ενωμένος ο τουρκοαιγυπτιακός στόλος επιτέθηκε **στα Ψαρά και στην Κάσο**, που αποτελούσαν τις κύριες ναυτικές βάσεις των επαναστατημένων Ελλήνων και μετά από σκληρές μάχες με τους υπερασπιστές τους, τα κατέστρεψαν.

18.000 κάτοικοι των Ψαρών έχασαν τη ζωή τους.

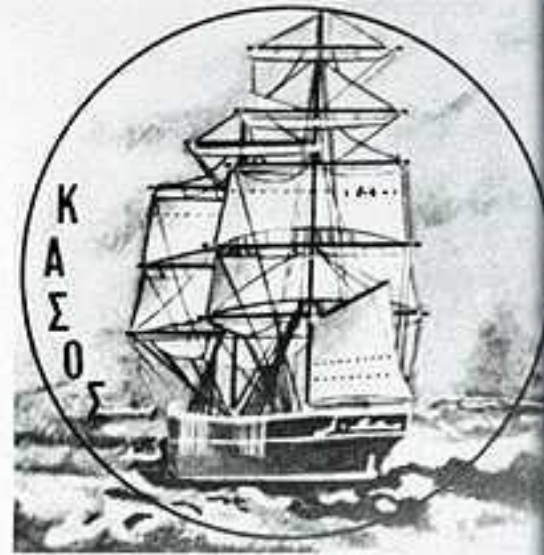
7.000 Κασιώτες θανατώθηκαν ή πωλήθηκαν ως σκλάβοι.

Η κασιώτικη δημοτική μούσα θα τραγουδήσει εκείνο το χαλασμό, με το τραγούδι που ακολουθεί.

Μαύρο πουλάκι κάθεται σ' της Κάσου τ' αγριοβούνι,
Βγάλλει φωνίτσα θλιερή και μαύρο μοιρολόι.
Μάνα, κλαμός και βουγκητός εις το νησί της Κάσου!
Η μάνα κλαίει το παιδί και το παιδί τη μάνα
κι ο αερφός την αερφή κι άουρος τη καλή του.
Μπας και πανούκλα πλάκωσε, μπας και σεισμός εΐνη;
Μηδέ πανούκλα πλάκωσε, μητέ σεισμός εΐνη,
Χουσεΐν πασιάς επλάκωσεν από την Αλεξάντρα.
Γίνονται στίβες τα κορμιά, τα αίματα ποτάμια.
Σφάζουν τους γέρους και τις γριές κι όλα τα παλικάρια
τις κοπελιές και τα μωρά στη φλότα τους μπαρκάρουν
σκλάβους να τους πουλήσουσι σ' της Μπαρμπαριάς τα μέρη.
Και μια απ' τις σκλάβες ήλεγε με θλιερή φωνίτσα.
Χίλια κι αν κάμεις, Χουσεΐν, χίλια κι αν μας πουλήσεις,
εμείς του Τούρκου το σπαθί 'εθ θα το φοηθούμε
για θα μας κόψεις ούλους μας, για λευτεριά θα 'ούμε.

Ενθυμήματα του ολοκαυτώματος της Κάσου από τον αιγυπτιακό στόλο, στις 19 Ιουνίου 1824. Το νησί ερημώθηκε μέχρι το 1840, όταν επέστρεψαν οι διασωθέντες από την καταστροφή. (Π.Μ.)

Την κατάληψη της Κάσου ακολούθησε η κατάληψη της **Καρπάθου, της Χάλκης, της Σύμης** και των άλλων επαναστατημένων νησιών, ενώ στη **Ρόδο** τα πληρώματα του αιγυπτιακού στόλου οι λεγόμενοι «γαλουντζήδες» μεθούσαν κι προκαλούσαν βιαιότητες.

Μετά την καταστροφή της Κάσου και των Ψαρών το ηθικό του ελληνικού ναυτικού είχε καταπέσει.

Ωστόσο η επιτυχία που συντελέστηκε δύο μήνες αργότερα με **τη ναυμαχία στον κόλπο του Γέροντα** αναπτέρωσε το ηθικό του, αφού κατάφερε να νικήσει τον ογκώδη τουρκοαιγυπτιακό στόλο.

Ο ναύαρχος **Μιαούλης** προκάλεσε σύγχυση στα εχθρικά πλοία με τους ελιγμούς που πραγματοποίησε, ενώ με επιτυχία χρησιμοποιήθηκαν και τα πυρπολικά, καταστρέφοντας μία φρεγάτα με 1.000 στρατιώτες και ναύτες.

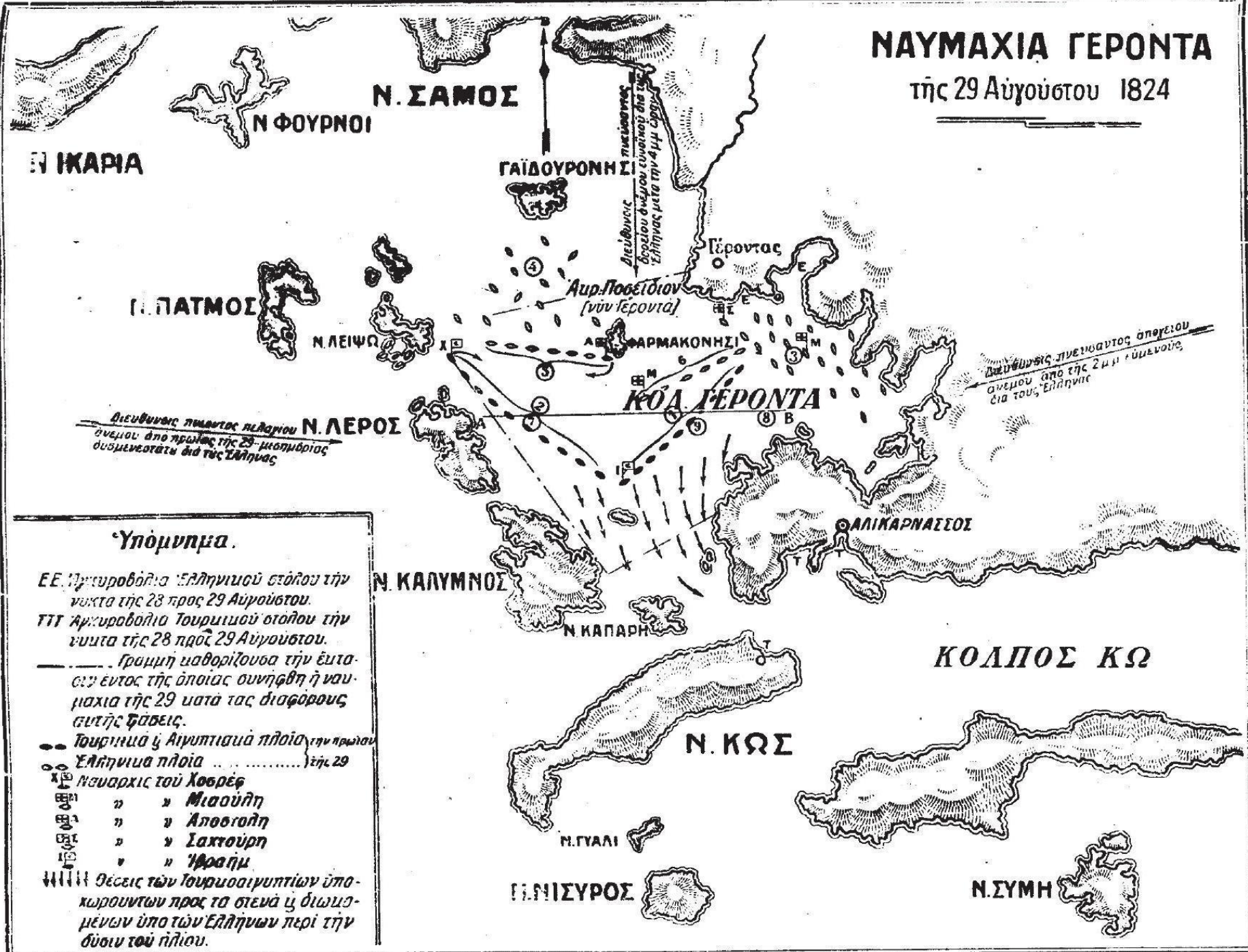
Η ναυμαχία του Γέροντα είναι **μία από τις λαμπρότερες σελίδες της Επανάστασης του '21.**

Οι αντίπαλες δυνάμεις ήταν τόσο πολύ άνισες, που η θετική έκβαση της ναυμαχίας για τους Έλληνες προκάλεσε τον θαυμασμό των ξένων, ώστε ο Γάλλος ναύαρχος Εντμόν Ζιριέννα παρατηρήσει:

«Η ναυτική ιστορία ίσως να μην έχει σελίδα περισσότερο ενδιαφέρουσα από αυτήν για έναν ναυτικό».

ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΓΕΡΟΝΤΑ

της 29 Αυγούστου 1824

Υπόμνημα.

- ΕΕ Αγκυροβόλια Ελληνικού στόλου την νύκτα της 28 προς 29 Αυγούστου.
- ΤΤ Αγκυροβόλια Τουρμιστού στόλου την νύκτα της 28 προς 29 Αυγούστου.
- ..... Γραμμή καθορίζουσα την έκτασιν εντός της οποίας συνήρθη η ναυμαχία της 29 κατά τας διαφόρους αυτής φάσεις.
- Τουρμιστά & Αιγυπτιακά πλοία (την πρώην)
- Ελληνικά πλοία ..... της 29
- ⊕ Ναυάρχης του Κοσρέφ
- ⊙ " " Μισούλη
- ⊙ " " Αποστολή
- ⊙ " " Σακτούρη
- ⊙ " " Ίβραήμ
- ||||| Θέσεις των Τουρμισοαιγυπτίων υποχωρούντων προς το στενά & διωγμένων υπό των Ελλήνων περί την δύσιν του ήλιου.

4

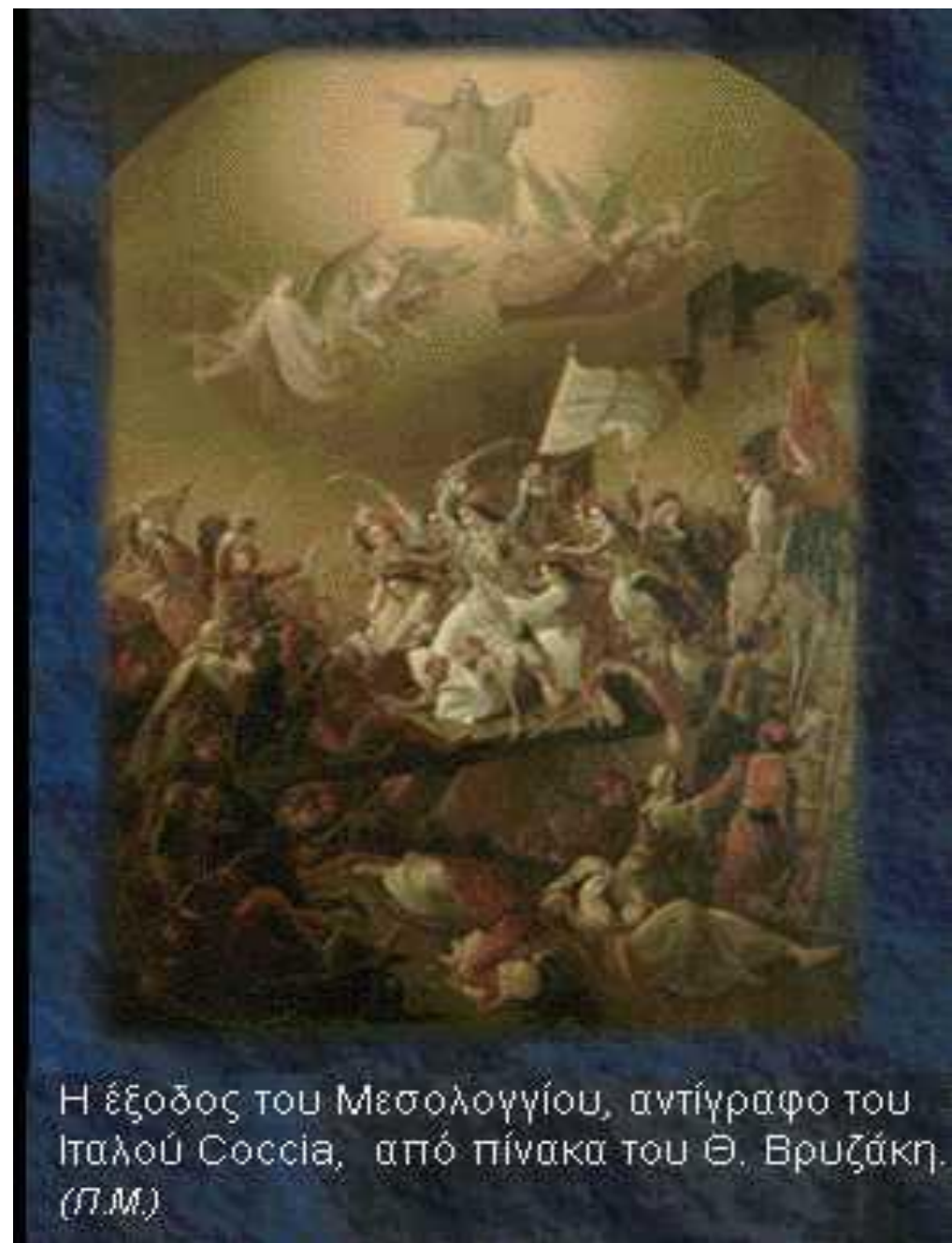
Κι ενώ αυτά συμβαίνουν στη θάλασσα στις αρχές του 1825 ο Ιμπραήμ, θετός γιος του **Μοχάμετ Άλι** της Αιγύπτου, αποβιβάστηκε στην Πελοπόννησο και ανακατέλαβε μεγάλο τμήμα της Πελοποννήσου παρά την ηρωική προσπάθεια του **Παπαφλέσσα** να τον σταματήσει στο **Μανιάκι**.

Παράλληλα, τουρκικές και αιγυπτιακές δυνάμεις είχαν αρχίσει τη **δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου**, η οποία τερματίστηκε τη νύχτα της 10ης προς την 11η Απριλίου 1826 με την **ηρωική έξοδο** των πολιορκημένων Ελλήνων.

Η μάχη στο Μανιάκι (από λιθογραφία του Π. Ζωγράφου - Εθν. Ιστορ. Μουσείο Αθηνών). 21 Σεπτεμβρίου 1971 - Αναμνηστική έκδοση για τα 150 χρόνια της Επανάστασης του 1821 - Μέρος Δ' «Κατά ξηράν αγών». (Γραμμ.)

Η έξοδος του Μεσολογγίου, αντίγραφο του Ιταλού Corcia, από πίνακα του Θ. Βρυζάκη.
(Γ.Μ.)

Διονύσιος Σολωμός: Η Γυναίκα της Ζάκυθος

[...] Και η Γυναίκα εκίνησε για να πάει εκεί που είναι το κρεβάτι, αλλά άκουσε μεγάλη ταραχή ποδιών, οπού πάντοτε αύξαινε. Και εσταμάτησε κοιτάζοντας κατά την θύρα και φουσκώνοντας τα ρουθούνια της.

Και ιδού παρουσιάζονται ομπρός της οι γυναίκες του Μεσολογγιού· και εμείνανε σιωπηλές και ακίνητες.

***«Και έτσι δα, τι θα κάνουμε; Θα παίξουμε;
Τι ορίζετε, κυράδες; Εκάματε ανεβαίνοντας τόση ταραχή με τα
συρτοπάπουτσα, που νομίζω πως ήρθετε να μου δώσετε
προσταγές».***

(Και όλες εμείνανε σιωπηλές και ακίνητες· αλλά μία είπε)
**«Αμ' έχεις δίκιο, είσαι στην πατρίδα σου και στο σπίτι σου, και
εμείς είμαστε ξένες και όλο βοήθεια θέλουμε».**

Διονύσιος Σολωμός: Η Γυναίκα της Ζάκυθος

(Και ετότες η Γυναίκα της Ζάκυθος αποκρίθηκε)

«Κυρά πολύξερη, όλα τα χάσατε, αλλά από εκείνο που ακούω η γλώσσα σάς έμεινε.

Είμαι στην πατρίδα μου και στο σπίτι μου; Και η αφεντιά σου, δεν ήσουνα στην πατρίδα σου και στο σπίτι σου;

Και τι σας έλειπε, και τι κακό είδατε από τον Τούρκο;

Δε σας άφηνε φαγητά, δούλους, περιβόλια; και, δόξα σοι ο Θεός, είχατε περισσότερα από εκείνα που έχω εγώ.

Σας είπα εγώ ίσως, να χτυπήσετε τον Τούρκο, που ερχόσαστε τώρα σε με να μου γυρέψετε και να με βρίσετε;

Ναίσκε! Εβγήκατε όξω να κάμετε παλικαριές, και κάτι κάματε στην αρχή, γιατί χτυπήσατε την Τουρκιά εκεί που δεν το περίμενε.

Και ποιος μπορούσε ποτέ του να υποπτεφθεί τέτοια προδοσία; Το θέλει ο Θεός; Δεν ανακατωνόσαστε με δαύτον μέρα και νύχτα;

Και τώρα που βλέπετε πως πάνε τα πράματά ενάντια, θέλετε να πέσει το βάρος απάνω μου.

Καλή, μα το ναι! Αύριο πέφτει το Μεσολόγγι, βάνουνε σε τάξη την Ελλάδα τη ζουρλή οι βασιλιάδες, εις τους οποίους έχω όλες μου τις ελπίδες.

Και όσοι μένουνε από τον ξολοθρεμό, έρχονται στη Ζάκυθο να τους θρέψουμε, και με την κοιλιά γιομάτη μας βρίζουνε».

Διονύσιος Σολωμός: Η Γυναίκα της Ζάκυθος

(Λέγοντας, εσώπησε λίγο, κοιτάζοντας μες στα μάτια τις γυναίκες του Μεσολογγίου)

Και έτσι ξέρω και μιλώ και εγώ, ναι ή όχι; Και τώρα δα, τι καρτερείτε; Βρήκατε ίσως ευχαρίστηση να με ακούτε να μιλώ;

Εσείς δεν έχετε άλλη δουλειά πάρα να ψωμοζητάτε· και, να πούμε την αλήθεια, στοχάζομαι πως θε νά 'ναι μία θεραπεία, για όποιον δεν ντρέπεται.

Αλλά εγώ έχω δουλειά. Ακούτε; Έχω δουλειά

(μια γυναίκα πλησιάζει σε μια τελευταία έκκληση...)

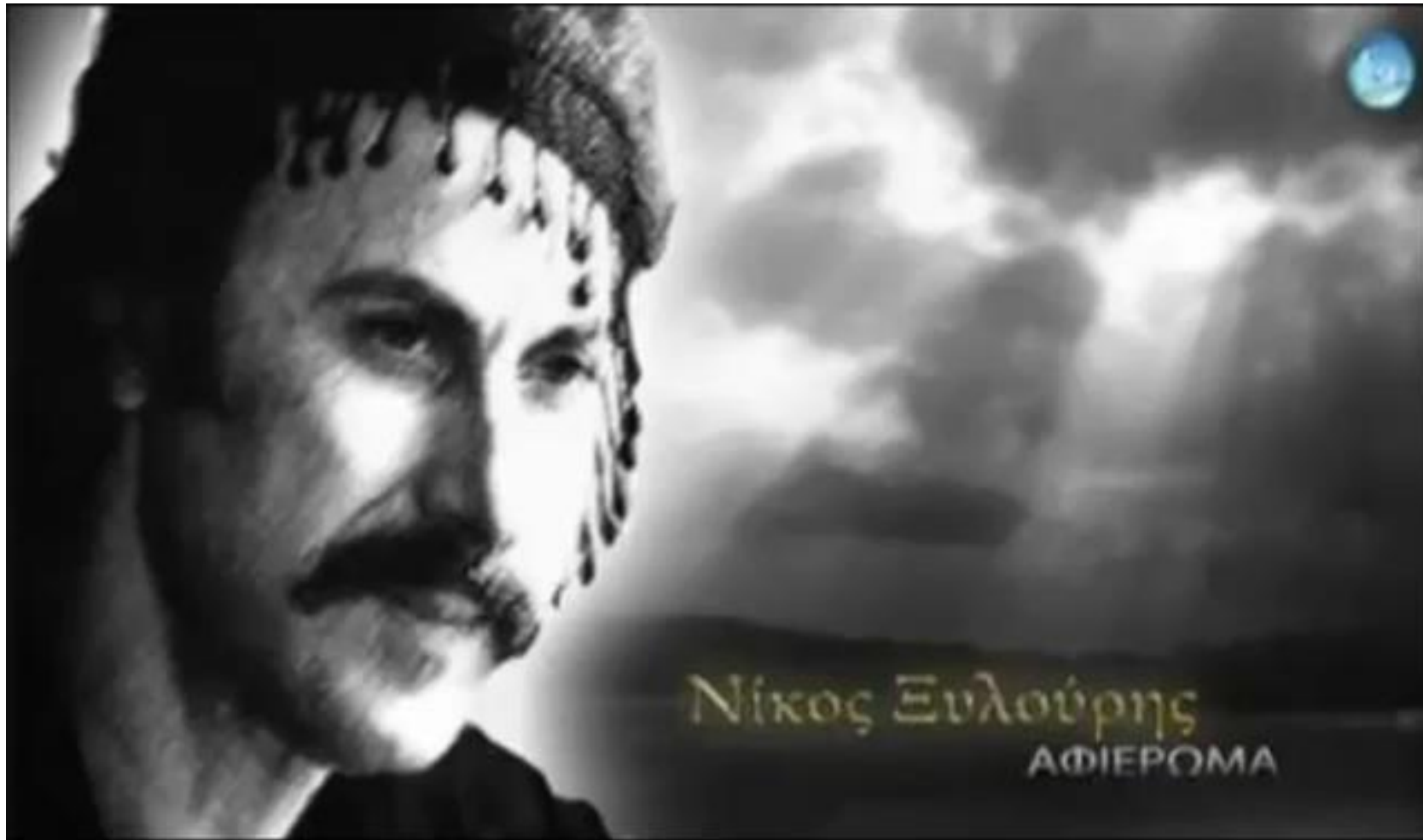
Φύγε ! Δε σου δίνω ούτε ψίχουλο !

Και ακολούθησα τις γυναίκες του Μεσολογγίου, οι οποίες στρωθήκανε στ' ακρογιάλι
Και κάθε μία έβαλε το χέρι και έβγαλε ό,τι και αν εμάζωξε, και εκάμανε ένα σωρό.

Και μία απ' αυτές, απλώνοντας το χέρι, και ψηλαφίζοντας το γιαλό εφώναξε:

**«Αδελφάδες, ακούτε, αν έκαμε ποτέ τέτοιο σεισμό σαν και τώρα το Μεσολόγγι:
ίσως νικάει, ίσως πέφτει».**

Διονύσιος Σολωμός, Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, Σχεδίασμα Β, Αποστ. Ι

Μετά το 1826 οι Δυνάμεις φαίνονταν αποφασισμένες να λύσουν το ελληνικό ζήτημα.

Στη ναυμαχία του Ναβαρίνου το 1827 οι στόλοι της Αγγλίας, της Ρωσίας και της Γαλλίας συνέτριψαν τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο.

Το 1830 υπογράφηκε από την Αγγλία, τη Ρωσία και τη Γαλλία το **πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας**, το οποίο επικύρωσε την ανεξαρτησία του ελληνικού κράτους. Ήταν η πρώτη εθνική επανάσταση που οδήγησε στη δημιουργία ανεξάρτητου κράτους στη Βαλκανική.

Τα σύνορα του 1830 ήταν στη γραμμή Αχελώου - Σπερχειού και το 1832 στη γραμμή Αμβρακικού – Παγασητικού.

Στιγμιότυπο από τη ναυμαχία του Ναυαρίνου. (Π.Μ.Ν.)

BATAILLE DE NAVARIN
(1827)

Μια σκηνή της ναυμαχίας του Ναυαρίνου σε ξυλογραφία.

Εθνικός Ύμνος

Σας ευχαριστώ
για την προσοχή σας!